

E-aineistohanke hinkuu – onko sinulla halua?

Hanke lipposten strategiaseminaarissa Espoossa 31.10.2007

Dia 1

Moro Tampereelta, tai itse asiassa Hämeenlinnasta jossa tällä hetkellä Virtuaaliammattikorkeakoulun tehtävissä olen. Haluan aloittaa kiittämällä teitä tästä mahdollisuudesta tuoda hanketta esiin. Harmittelen ainoastaan sitä, etten tällä kertaa voinut henkilökohtaisesti olla paikalla. Mutta käyhän se näinkin vällan mainiosti – virtuaali-informaatikolle sallittanee virtuaalinen läsnäolo?

Dia 2

Moni on varmasti jo ihmetellytkin sitä, tapahtuuko hankkeessa yleensä mitään. Kyllä tapahtuu, paljonkin, mutta se alkaa näkyä oikeastaan vasta ensi vuonna. Koska suurin osa teistä ei ole kuullut minkään laista esitystä hankkeesta, aloitan esitykseni avaamalla sitä ajattelua johon kaikki hankkeen toiminta perustuu. Kerron, mitä hankkeessa on tehty ja samalla kysyn teiltä sitä, onko teillä halua liittyä mukaan tekemään samaa työtä oman ammattikorkeakoulunne tasolla.

Dia 3

Ennen kuin menen varsinaiseen asiaan, muutama sana rahasta. Opetusministeriöstä ei vielä kukaan ole saatu päätöstä ensi vuoden rahoituksesta. Tästä ei kuitenkaan kannata huolestua: lähes kaikilla amk-sektorin erillishankkeilla on sama tilanne.

Dia 4

Mutta vaikka rahoituspäätös olisi kielteinen, hankkeessa suunniteltu toiminta on joka tapauksessa turvattu. Tämä johtuu siitä, että meillä on nyt voimavarana kirjastojen väki ihan eri tavalla kuin aikaisemmin. Ennen kaikkea konsortion työryhmät ovat olleet uskomattoman sitoutuneita hankkeen tavoitteiden edistämiseen. Asiat tulevat siis etenemään myös ilman erillistä hankeinformaattikkoa.

Dia 5

Mielestäni tärkein hankkeen tehtävä on informaatiolukutaidon edistäminen. Tätä työtä on tehty kirjastoissa kautta aikojen: Selvää kehitystä on 10 vuodessa saatu aikaan mutta tilanne on yhä kaukana tavoitteesta. Infolukutaidon toteutuminen vaihtelee suuresti amkkien välillä ja myös amkkien sisällä eri koulutusalojen välillä.

Dia 6

Olen selvittänyt ja pohtinut syitä kirjastojen huonoon vaikuttavuuteen. Perusongelma vaikuttaisi olevan se, että tiedonhallintataidot näkyvät useimmiten pelkästään amkin rakenteiden tasolla: kirjaston toiminnassa ja mahdollisesti opetussuunnitelmassa. Parhaimmillaan tiedonhallinta on saattanut päästä amkin strategiatasolle: se saatetaan mainita pedagogisessa strategiassa tai tieto- ja viestintätekniikan opetus käytön strategiassa. Mutta jos haluamme taata tiedonhallintataidot jokaiselle opiskelijalle, on meidän päästävä ammattikorkeakoulun perusolehtusten ja toimintafilosofioiden tasolle. Se vaatii yhdessä tekemistä, jatkuvaa keskustelua ja ymmärryksen jakamista. Mitä meidän täytyy tehdä, on löytää se aika ja oikeat tavat vaikuttaa.

Dia 7

Hankkeen tärkeimpiä vaikutuskeinoja ovat tiedotus, markkinointi ja koulutus. Näillä keinoilla on tarkoitus vaikuttaa asenteisiin: hallinnon, opettajien, opiskelijoiden mutta myös kirjastolaisten asenteisiin. Uskon, että sitä kautta meillä on parempi mahdollisuus päästä sinne organisaation perusolehtusten tasolle. Mutta katsotaanpa asiaa hieman konkreettisemmin.

Dia 8

Mielestäni tärkein kohderyhmä ovat opettajat. Saavuttamalla yhden opettajan saavutamme satoja opiskelijoita. Vain opettajan avulla meillä on mahdollisuus saada tiedonhallinnasta organisaation toimintatapa, joka automaattisesti sisällytetään kaikkeen oppimiseen. Hankkeen puolesta olen päässyt puhumaan useillekin opettajaryhmille, mutta samaa lähetysaarnaan työtä on tehtävä jokaisessa amk-kirjastossa. Tiedän, että työtä on tehty jo kauan. On tärkeää, että sitä myös jatketaan jatkua siitä huolimatta, että se välillä tuntuu turhauttavalta. Pyydän teitä huolehtimaan siitä, että kirjastonne on myös jatkossa näkyvästi mukana kaikissa ammattikorkeakoulun omissa tapahtumissa.

Dia 9

Toinen tapa tavoittaa opettajat on saada artikkeleita sellaisiin julkaisuihin, joita he lukevat. Kiitos Ylätalon Päivin tarkkaavaisuuden, saimme tungettua artikkelin IL:sta Oulun opinnäytetyöjulkaisuun. Ja Karjalaisen Riitta-Liisa on toimittamassa oman julkaisun Kajaanin IL-seminaarista.

Amk-sektorin julkaisujen lisäksi meidän on tärkeää saada artikkeleita myös ammattialojen lehtiin. Viestintäryhmän ja erityisesti Hanna Lahtisen kanssa on mietitty kirjoittamisen kulttuurin edistämistä amk-kirjastoissa. Alkustartiksi on valittu verkkokurssi, jolla opetellaan asiakirjoittamista. Kurssin aikana pyrimme synnyttämään kirjoittajapiirin, joka voisi olla mukana tuottamassa artikkeleita opettajien lukemiin ammattialojen julkaisuihin.

Mutta jotta toiminta saataisiin kestäväälle pohjalle, siihen tarvitaan kaikkia amk-kirjastoja. Haluatko Sinä lähteä mukaan kehittämään ja tukemaan kirjoittamisen kulttuuria omassa kirjastossasi?

Dia 10

Yhdessä pääkonttorin kanssa olemme olleet yhteydessä parinkin amk-kentän lehden päätoimittajaan. Informaatiolukutaitoa on tarjottu teemaksi sekä KeVeriin että amkkien uuteen OA-julkaisuun. Samoin olimme yhteydessä Hämeenlinnan amk-päivien suunnittelijoihin. Tähän asti suhteutuminen on ollut erittäin myönteistä, mutta varsinaisia päätöksiä ei vielä ole olemassa.

Kirjastot ovat julkaisutoiminnan esittelyn kautta olleet näkyvästi mukana parissakin amk-kentän tapahtumassa, viimeksi Amkkien ja 2. asteen yhteisillä t&k-päivillä Helsingissä. Kokemukset ovat olleet erittäin myönteisiä. Olisiko sinulla halua tuoda kirjastosi mukaan vastaaviin tapahtumiin?

Dia 11

Yksi tapa tavoittaa opettajat on hankkeen ohjausryhmä. Ohjausryhmän jäsenet on valittu niin, että heillä on hyvät yhteydet tärkeimpiin sidosryhmiimme. Olette lukutaitoisia ihmisiä, joten en käy jäseniä sen kummemmin läpi. Haluan kuitenkin nostaa sieltä esiin kolme henkilöä: Birgitta Varjosen avulla hanke on päässyt mukaan YAMKin opstyöhön, ja Birgitasta on tullut yksi parhaista IL:n puolestapuhujista. KEKO-verkoston Aija Töytäri-Nyrhisen vetämä KEKO-hanke pyrkii parantamaan opettajien työskentelyn edellytyksiä – siis muun muassa heidän tiedonhallinnan taitojaan. Tuleviin opettajiin iskemme ammatillisten opettajakorkeakoulujen kautta, ja siinä hyvänä yhteistyöhenkilönä Pekka Ihanainen.

Dia 12

Ehkä näkyvin tapa tavoittaa opettajat ja opiskelijat on ensi vuonna starttaava IL-kampanja. Viime perjantaina kampanja-asioille pistettiin väliaikainen tiedostussulku, joten en kovin paljon kampanjasta voi tässä kertoa.

Sen verran kuitenkin teille tiedoksi ja selvennykseksi, että kampanjatiedotus toteutetaan samaan tapaan kuin Nellin tiedotus aikanaan: jokainen amk-kirjasto vastaa itse tiedottamisesta omalla alueellaan ja oman amk:n sisällä. Jokainen kirjasto voi toteuttaa IL-kampanjan haluamallaan tavalla ja toivomassaan

laajuudessa sekä ajankohdassa. Tai jättää toteuttamatta. Kampanja tulee olemaan kolmikielinen.

Työn tueksi hanke laatii yhteistä, muokattavaa tiedotemateriaalia: tiedotepohjan, ilmoituspohjan tms. Tämän lisäksi jokainen kirjasto saa pienen määrän perusmateriaalia kuten julisteita. Pääosan kampanjamateriaalista kukin kirjasto saa valita ja kustantaa itse, eli siihen kannattaa ensi vuoden budjetissa varautua.

Materiaali ja toimintaohjeet tulevat kampanjasivuille, jotka avataan kampanjan julkistamistilaisuudessa ensi tammikuussa. Jokaisen amk-kirjaston kannattaa varmaan valita oma kampanjapäällikkönsä.

Dia 13

Tähän mennessä olen puhunut opettajien ja opiskelijoiden tavoittamisesta, mutta yksi hankkeen tärkeä tehtävä on auttaa kirjastolaisia kehittämään omaa osaamistaan. Punaisella rastilla merkityt tapahtumat toteutuvat myös siinä tapauksessa, että rahoituspäätös on kielteinen.
[lyhyt kurssien esittely]

Dia 14

Informaatiolukutaidon opetuksen kehittämisen myötä hankkeeseen on syntynyt pieni sivujuonne. Pedaryhmä on osallistumassa posterilla ensi maaliskuussa Liverpoolissa olevaan informaatiolukutaidon LILAC-konferenssiin. Samassa yhteydessä ryhmä vierailee muutamassa valikoidussa korkeakoulussa, jossa IL-opetus on pidemmällä kuin meillä. Tavoitteena on herätellä koulutus- ja seminaariyhteistyötä maiden välillä. Myös muutama muu ryhmän ulkopuolelta on tervetullut mukaan – laitan tästä mahdollisuudesta myöhemmin lisätietoa teille johtajille.

Dia 15

Kuten edellä on käynyt ilmi, tähän mennessä hankkeen toiminta on keskittynyt informaatiolukutaitoon. Hankkeen toisena päätavoitteena on tehostaa verkkoaineistojen hyödyntämistä. Tämä teema tulee olemaan vuoden 2008 toiminnan tärkein osa-alue. Tämä on niin keskeneräistä, etten siitä halua tässä vielä puhua enempää. Yhden teeman sieltä kuitenkin haluan nostaa esiin: esteettömyyden, Esteettömyys on asia, johon valitettavan harva amk-kirjasto on vielä kiinnittänyt huomiota. Tilannetta on jatkossa tarkoitus korjata yhteistyössä kansallisen ESOK-hankkeen kautta.

Dia 16

Lisää näistä kertomistani asioista voitte lukea hankesuunnitelmasta, joka julkaistiin pari viikkoa sitten hankeblogissa. Hankesuunnitelman ongelma on kuitenkin se, että siihen on kirjattu vain osa niistä ajatuksista ja toiveista joita minulla hankkeeseen liittyen on.

Dia 17

Toivonkin että otatte yhteyttä. Minulle on tärkeää saada kirjastoilta palautetta toiminnasta sekä yleensäkin kuulla kentän tuntemuksia ja mielipiteitä jotta osaan ohjata toimintaa haluttuun suuntaan.

Siis: soittakaa, meilatkaa, kutsukaa vaikka kylään. Ei maksa mitään.

Dia 18

Haluaisin päättää esitykseni manselaisella myänteisellä miätteellä, joka toimikoon myös evästyksenä päivänne strategiatyölle:

”Älä mem murehtiin semmottia mikkä ov viä eressä. Mev vaan niin kavvas kum mahrollista – siältä meinaan näkee viäkip pisemmälle.”

Kiitos mielenkiinnosta! Ja tuuttehan kaikki kesällä Tampereelle!